

Ole beretter:

Vladal

1-

103637

På troppeøvelsesplassen Hammerstein var det i jan. 1945 satt igang en skole for utdanning av underoffiserer. Lederen av skolen var major Scheibe, og som utdannere var det mellom jul og nyttår 1944 kommet 10 løytnanter og fenrikker, som nettopp var ferdig med sin officersutdanning. Av disse var en svensk, ~~den~~ andre danske og norske. De var nettopp ferdig med et kompanilederkurs i Bärenwalde.

På grunn av krigens utvikling ble skolen den 29 jan. satt i alarmberedskap. Det ble dannet en "kampgruppe Scheibe". Da det ikke var tilstrekkelig med offiserer, fikk gruppen tilført et antall norske, danske og tyske offiserer.

Den 30 jan. marsjerte hele kampgruppen sydover i tætning Landeck som lå ca 20 km. fra Hammerstein.

Efter at det var gjennomført ~~forskjellige~~ ^{en del} oppklaringsvirksomhet, (1 av patruljene vendte ikke tilbake) fulgte et overraskende angrep efter en kort beredskapsstilling i skogene nord og nordvest for Landeck og Landeckermühle. Vi hadde små tap. De russiske styrkene, som hovedsaklig besto av kavaleri, rakk ikke å få med seg trenet sitt. En norsk sersjant, Olav, hadde fått som oppdrag å danne et "brohode" på den andre siden av elven Küddow, og han løp over broen ^{høsten på} ~~sammen med~~ de siste russerne. For sin innsats her fikk han jernkorset av første klasse post mortem.

Kampgruppen hadde mg.-42 som "tyngste" våpen. Under forsvaret av Landeck skulle dette vise seg å være alt for svakt, og på grunn av dette hadde vi store tap.

Natten mellom 4. og 5. febr. kom en del lettere over fra russerne. Dette var ved den sydlige kirkegård. De ropte "nicht Schiessen, Kameraden!" Men mellom de siste var det en god del russere, og det oppsto voldsomme kamper. Under nærkampene falt blandt andre den danske overltn. grev Ahlefeldt-Laurvig sammen med sin danske adjutant. I tillegg til disse falt det ca. 50 mann av kampgruppe Scheibe. Angrepet ble ~~stanset~~, og den følgende dag skulle russerne kastes tilbake, da hovedkamplinjen gikk gjennom gatene her. Det kom til blodige kamper og her falt to norske løytnanter samt mange underoffiserer og menn. Fienden ble delvis kastet ut, men ~~de~~ ^{han} greide å beholde kirkegården. Dette fordi ~~de~~ ^{vi} satte inn pansere mens vi manglet tyngre våpen ~~til~~ ^å kunne hamle opp med ~~disse~~ ^{pannene}.

Den 20 febr. brøt restene av den innesluttete div. "Nederland" gjennom fra Schneidemühl og opptok forbindelse med oss. Vi fikk utvidet brohodet mot vest. På den måten kom mange flykningevogner gjennom. Tiden som fulgte var stort sett rolig. Nattangrep ble avvist og mange pansere ble uskadeliggjort ved hjelp av "Panserneven" og "ovnsrøret". Under dette utmerket en dansk sersjant seg. En løytnant som var vendt tilbake fra et oppdrag som hemmelig kurer til Kurland, ble drept av en granat idet han skulle overta en tropp efter en såret norsk offiser. Samme dag ble også en dansk ltn. såret ved lungeskudd.

Ole.

-2-

Den 11 febr. ble vi trukket ut og avløst av styrker fra hæren. Vi ble så satt inn i brohodet ved Kappel. Her falt så sersjant Olav og fenrik Ove ble hårdt såret av en 8.cm.granat i det vi skulle avløses. Før vi ble avløst begravde vi våre falne på en kirkegård i Rosenfelde. På gravven til Olav ble det reist et kors av stakittsprosser hvor en dansk underoffiser hadde skåret inn navnet. *Mans*

I Krummensee meldte vi oss hos oberstltn. Scheibe. Etter at vi igjen var blitt samlet i Hammerstein, ble kampgruppen oppløst. Sammen med to norske løytnanter, svensken ltn. Gustavson og overltn. Voss, en tysker, dro jeg til Naugard. Gjennom Kapt. Hämels adj. en norsk ltn. fikk vi ordre om å melde oss på Rådhuset i Gollnow for oberstltn. Scheibe, som nu var blitt regimentskommandør for rgt. 48 "General Seyfardt". Vi nektet først fordi vi gjerne ville til *regimentet* rgt. "Norge" og rgt. "Danmark", men da adjutanten kom for annen gang, forsto vi at det var alvor. Vi 4 løytnanter ble tildelt I.btl. rgt. 48.

Sammen med Gustavson skulle jeg være troppssjef i første kompani som ble ledet av overltn. Voss. Men da jeg kjente Voss som en "Bangebuks" meldte jeg meg straks da det ble spurt etter en troppssjef for granatkasterne i det tunge kompaniet.

Til oppfrisking og utdanning av kompaniene fikk vi 3 uker. Det var et blandet mannskap. De fleste var unge folketysskere, og dette menneskemateriellet var forbausende godt. Kampånden var fantastisk, når en ser *Ref på kullgruven* på den håpløse situasjon. "2 og 3. kp. hadde begge norske løytnanter som skjefer, mens 4.kp. det tunge, ble ledet av en tysk overltn.

Efter den korte utdannelses tiden fant avmarsjen sted den 2. mars. Vi skulle til Massow, og her måtte vi bygge opp hovedkamplinjen. Den første dagen gikk med til dette, samt innskyting av granatkasterne mot punktmål. Dette kom oss til nytte under de senere angrep. *angrepet* Disse ble satt inn den 5. og 6. mars om natten. Det russiske infanteriet brøt seg nesten inn i stillingene våre, men de ble tilslutt kastet tilbake. Under disse kampene falt den svenske løytnant Gustavson. Han var en tapper og værdig svensk offiser. Han var alltid fremme blandt sine menn, der hvor kampen var hardest.

2 Den 6. mars åpnet russerne frontal-angrepet mot Massow med en halv times trommeild. Så fulgte angrep med pansere av typene T 34 samt "Stalin" ~~kanon~~ Til rådighet hadde vi en stormkanon på 7.5.cm. 1 "Tiger" som ikke var kjørbær, men var blitt slept i stilling av en annen "tiger". Denne kunne bare dreie til en side.

Ole.

-3-

Angrepet varte til over middag. Da det ebbet ut sto det 23 sammenskudte og ødelagte russerpansere foran stilling₄ vår. Hovedkamplinjen gav ^{net} etter, for mange av karene var det ^{den} første ildprøve, og en del av de unge på 16 og 17 år brøt sammen.

Jeg hadde vært fremme for å høre hvorledes ilden fra våre kastere lå. På veg tilbake ble jeg overrasket av trommeild. Jeg kastet meg med ved en potetkjeller. Av og til kastet jeg et blikk opp, og så plutselig at ilden hadde retning mot meg. Men den stanset med ett slag. Alt ble rolig, men så startet det hele igjen med et infernalsk ^{pråk} støy fra pansermotorer og skyting. Jeg kunne ikke komme frem til hovedkamplinjen hvor ildledelsen av kasterne var. Jeg sprang derfor tilbake til kasterne og lot dem skyte sperreild. Jeg hadde på fornemmelsen hvor det russiske angrepet ville komme. Det lykkes oss virkelig å holde det russiske infanteriangrepet stangen, og mot kvelden var det igjen rolig. Den "tigeren" som en nu kunne kjøres, sprengte de russiske panserne som ikke var brendt ut.

Vi ventet spendt på hva som nu ville hende. På natthimlen så vi gjenskin av branner både nord og sør for vårt avsnitt. Vi var klar over at russerne hadde oppgitt å komme gjennom hos oss, og nu meldte spørsmålet seg: skulle vi bli her som en festning og kjempe til siste mann? Det kunne det ikke være noen mening i. Vi hadde hatt små tap i disse to dagene, og det var lite realistisk å ofre alle disse tapre soldater. Det var mest hollendere, folketyskere og unge gutter på 14. til 16 år som var blitt igjen for å forsvare sin by. Ledelsen besto hoveds^{ylig} av danske og norske offiserer. Vi ventet på ordre ~~xxx~~ om tilbaketrekking, men da den ikke var kommet ved midnatt~~stid~~, trodde vi at beslutningen var tatt. En tid etter det siste angrepet ble jeg kaldt til btl. k~~mm~~mandøren. jeg fikk rede på at vi skulle deles opp i små grupper. "Partisaner?" spurte jeg. "De kan kalle det hva de vil, med det vil komme nærmere ordre sa han.

Den 20 mars kl. 05.00 om morgenen kom så ordren om tilbaketrekking. Som en av de første dro jeg avsted med mine granatkastere, fikk dem i stilling i linjene foran Rosenow, fikk plasert en ildleder fremme i hovedkamplinjen som ennå ikke var skikkelig utbygget. Russerne hadde straks oppdaget at vi trakk oss ut, og de støtte etter med pansere og infanteri. Linjene våre brøt sammen under angrepet. Dette skyltes at at det var få offiserer fremme i linjene, etter de vi hørte, hygget de seg i Rosenow. De russiske panserne tok samme rute som ~~xi~~ oss, og de kom overraskende på min granatkastertropp. Jeg fikk tatt den første panseren ved hjelp av en "panserneve". De andre stanset. Det var et myrdrag der som ble vår redning.

Ole

-4-

I det jeg fyrte av denne "panserneven" tente utblåsningsflammen fyr på min pelsanorakk. Jeg var lammet i armen, og heldigvis var ordonansen min blitt igjen hos meg. Han fikk revet anorakken av, men da hadde jeg rykket å få en tredjegrads forbrenning. Jeg fikk samlet troppen, fikk alt utstyret vårt ~~Samlet~~ og ~~kom~~ vi kom oss avgårde. Overalt løp karene fra de øvrige kompanier.

Jeg kom til hovedforbindingsplassen, ble skikkelig behandlet og det ble bestemt at jeg skulle innlegges. Dette sa jeg nei til, og da jeg kom tilbake til kompaniet, hadde man stanset russerne ved å sette inn et motangrep. Dette var mulig fordi vi hadde fått noen "Pantere" til forsterkning.

Først det overraskende russiske angrep, og siden vårt motangrep, resulterte i mange sårede og drepte. Bl. andre falt sjefen for I. btl. Samme natt trakk vi oss tilbake til Hornskrug, og her gikk vi i stilling ved jernbanelinjen til Stettin. Her var ~~alt et eneste~~ virvar. Ingen hadde peiling på noe som helst. Bakerst i hjerneboksen satt enno ordene til vår lærer i taktikk: Oppta forbindelse til høyre og venstre, og i mitt tilfelle også fremover. Dette lykkedes, men vi var i en håpløs situasjon. Vi lå i en ~~skogkant~~ skogkanten. Fienden hadde vi foran oss i skogen, våre kastere kunne ikke komme til ~~riktig~~ innsats. Ammunisjonen var rasjonert, vi hadde bare en 10 - 12 tåkegranater igjen, og vi kunne ikke få frem flere. Vi hadde gjort et forsøk, 3 mann var dratt avsted, men de ble alle meiet ned. På ~~et~~ ~~initiativ~~ initiativ trakk jeg hele troppen og kasterne tilbake til en liten skogfleck. Den stillingen vi hadde var helt håpløs om russerne skulle bryte gjennom. Det viste seg senere at dette ~~sko~~ til. Plutselig kom alle menn tilbake igjen. Det viste seg at de hadde støtt på den nye btl. kommandøren, (tidl. sjef for 4 kp.) og han hadde sendt dem frem igjen. Han uttalte også at jeg skulle stilles for en hurtigarbeidende krigsrett. Uten at vi ~~rigget~~ opp kasterne igjen, ~~lot~~ karene gå i en ~~bunker~~. Jeg viste ikke da hvor hovedkamplinjen gikk. Her fikk jeg besøk av en norsk løytnant fra 2. kp. han fortalte at han lå like foran oss ved en skogsveg. Han spurte etter noe å drikke, og jeg lot ordonansen min vise ham en liten brønn vi hadde gravet ut. Kort etter lød det to skudd. Løytnanten kom tilbake, han hadde fått et skudd gjennom hånden. ~~Ordonansen~~ Ordonansen min fikk inn en treffer på russeren som hadde skutt. Det oppsto panikk. Karene var ikke til å styre, og de løp tett etter hverandre langs jernbanelinjen. 2 russiske pansere drepte eller såret nesten alle av dem. Jeg fikk folkene mine ut av bunkeren og sørget for at de fikk med seg utstyret sitt. Vi avtalte at vi skulle ta oss tilbake som best vi kunne, og så samles i den skogen vi hadde vært tidligere. Jeg gikk ikke langs jernbanelinjen, men tok meg frem over det åpne jordet. Det eneste vi reddet av utstyret vårt, var den kasteren jeg selv hadde tatt på nakken.

Det var nu bare 3-4 mann igjen av troppen min. Det var sørgelige saker. Da hele bataljonstaben var blitt drept eller såret ved en granat-fäll-treffer, ble jeg nu sjef for 1.kp. i I.btl. rgt. 48. "General Seyfardt." Vi gikk til motangrep og fikk rettet ut hovedkamplinjen igjen. Under resten av den tiden vi var ved Hornskrug hadde vi støtte av en "panter" Det virket som en kolossal moralsk støtte for karene. Det holdt seg ^{over} rolig et par dager. Vi fikk berget de døde som lå langs skinnene. Hver natt var vi ute på disse turene, og vi fikk begravet alle i ~~en masse-~~ grav.

Den 16. mars ble vi trukket tilbake til Altdamm. Her ble vi satt inn i forsvaret ved den sydvestlige kirkegård rett overfor Blaumühl. Hovedkvarteret vårt var i en beskyttelsesbunker. Her utviklet det seg til hissige nærkamper. Avstanden over til russerne var sommetider bare 5 meter. Både den 18. og den 19. mars stormet russerne mot linjene våre etter at de først hadde forberedt angrepet ved en heftig trommeild over stillingene våre, men merkelig nok holdt linjene våre, forstå det den som kan. Ved det siste angrepet den 19. mars, nådde russerne helt frem til oss og vi kastet håndgranater til hverandre. Her skulle man være rask på hånden. Her ble jeg såret for annen gang. Jeg fikk håndgranatsplinter i lår og bakende. - Senere har jeg ofte tenkt på hvorledes det ville gått om ikke stillingen hadde holdt. I Bunkeren hadde vi ca 50 sårede, blandt dem to russiske fanger, som ventet på å bli transportert bakover så snart det ble mørkt nok til det. - ~~EXX~~ Dette var om eftermiddagen den 19. mars, og jeg var helt klar over at vi ikke hadde krefter til å motstå et angrep til. Vi måtte derfor se å trekke oss ut i løpet av natten. Det var den eneste redning. Ordren kom også, men samtidig fikk vi ordre om at vi skulle være baktropp. Vi skulle bare løse oss fra fienden etter ordre sendt med ordonans. Etter dette regnet jeg ikke med at vi hadde store sjangser til å komme helskinnet ut. Etter at alle de sårede var fraktet vekk dro så de andre seg tilbake. Jeg ba karene mine om å forholde seg rolig, vi ville helst ikke ha noe skuddveksling. Kl. 03.00 kom meldereren med ordren. Han hadde funnet oss raskt. Plutselig lød det et brak. Jeg trodde russerne hadde lurt oss, men det viste seg at det var en av karene som hadde avfyrt sin "panserneve". Han ville kvitte seg med den for å slippe å dra på den mer. Jeg ble helt "vild", men var samtidig lettet over at russerne ikke hadde merket noe. Vi dro så i il-marsj gjennom Altdamm og over to broer ved Oder og til Stettin. Under angrepet mot våre stillinger den 19. mars, var den russiske trommeild begyndt om morgenen. Det er det mest infernaske jeg har opplevet under hele tilbaketrekkingen. Russerne skjøt med alt hva de hadde. Dette sto på en times tid. Det inntrådte en stillhet som så ble brutt av de rus-siske "urråå" rop. Karene mine måtte grave seg frem ~~for~~ de gjennrasste ^{og} grave ^{dem} til motstand. løp langs linjene i ly av grav-

Ole

-6-

Helt ute på høyre fløy lå min trofaste mg.skytter og hans hjelper. Mg.skytteren var en 17 årig hollender. Han hadde fått revet av begge ben, den andre var ikke så ille såret og han forsøkte å hjelpe meg det han kunde. Jeg satte alle sikkerhets-hensyn til side, fikk ved hjelp av belte og tøystrimler underbundet begge bena. Jeg tok ham så på nakken og fraktet ham til bataljonsstabskvarteret. Han var hele tiden ved bevissthet. Kommet frem ble jeg skjeldt huden full og ble truet med krigsrett så fremt jeg ikke kom meg frem til kompaniet mitt igjen. Jeg lette meg frem til bunkeren, men ble oppholdt av en russer. Jeg tror jeg fikk has på ham. Han lå der i alle fall da angrepet var over.

Ved Schwedt a.d.Oder gikk vi så i hvilestilling. Det var bare noen ganske få tilbake av oss. Men etter en tid var l.kp.i rgt.48.oppe på 65 mann igjen. Overltn. Verkerk, en hollender, overtok som kp. sjef og jeg ble igjen troppssjef. Etter tilbaketrekkingen fra Altdamm hadde jeg vært på feltlasarettet på godset Sparrenfelde utenfor Stettin. Her hadde jeg fått fjernet granatsplintene og fått forbundet ~~skadene~~ brannsårene som ga meg mange vanskeligheter og store smerter.

Her i skogen hadde vi innrettet oss ganske bra i bunkere, og tiden ble fordrevet med øvelser. Den 17.april var det igjen full alarm. Da vi skulle avsted på lastebilene måtte ^{de} en slepe ^{en} annen grunnet bensinmangel. Dit vi kom lå det bensinfat. Her ble tankene fylt. Vi fikk utdelt ~~ben~~ forpleining og ammunisjon o.s.v., og så avsted igjen. Over Bernau kom vi til Ringstrasse om Berlin. Vi kjørte mot sydvest til Maxdorf i nærheten av Fürstenwalde. Her bli vi lempet av og satt inn med en gang, for Russerne var i ferd med å bryte gjennom. Fra nord skulle jeg angripe mot Maxdorf som vistnok var på russernes hender. Det ble sagt at jeg skulle få 15 "pantere" til hjelp, men jeg fikk aldri se en eneste en av dem. Vi greide å slå oss gjennom til en gård hvor det lå en avdeling under ledelse av en overløitnant fra luftvåpenet ~~ss~~ bakkepersonell. Straks vi kom frem ville de trekke seg tilbake. Men da vi hørte at det var sårede i huset, grep jeg min maskinpistol. Jeg sa fra at jeg ville skyte om de ikke tok sine sårede med seg. Det hadde sin vikkning. De tok med seg alle sammen, men det er ingen tvil om at jeg hadde skutt om de ikke det hadde gjort. At de var redde og ville løpe sin veg, var så sin sak, men det gikk ikke an å la de sårede i stikken.

Vi kunne ikke komme lenger frem. Foran oss var det bare åpne jorder, og disse ble beherkket av russiske pansere. Foran gården var utstyret til til luftvåpenet ~~8.8~~ 8.8.cm. og ~~3.7~~ 3.7.cm luftvernkanoner. Vi sprengte disse. Vi hadde ikke forstand på å betjene dem, og det var heller ikke meget ammunisjon igjen. Vi fikk samlet våre døde og de begravet ~~vi sammen med~~ de falne fra luftvernavdelingen.

Ole

-7-

Om kvelden den 18 april ble gården ^{slutt} satt i brann. Vi trakk oss tilbake ~~ti~~ til skogen. Her lå resten av kompaniet under ledelse av overltn. Verkerk. Det ble en hard natt. Hver time inspiserer jeg hovedkamp linjen, for selv om jeg hadde satt opp dobbeltposter sovnet karene ~~av~~ fort vekk. Den 19. april satte vi inn et motangrep. Dette skjedde på eget initiativ. Vi drev russerne tilbake, det lyktes for oss å omgå dem. Utbyttet av denne operasjon var ~~4~~ 8 cm. granatkastere og en masse ammunisjon. I disse dagene var dette viktigere enn brød.

Den 20. april satte russerne inn et storangrep. Angrepet ble åpnet med en vedvarende trommeild fra artilleriet. Dette hadde en fryktelig virkning i skogen. Overltn. Verkerk ble såret og mange av karene med ham. Jeg måtte igjen overta kompaniet. Vi greide å avvise det russiske angrepet. - Ut på eftermiddagen kom en norsk løytnant som skulle overta kompaniet. Jeg var i ferd med å sette ham inn i situasjonen, men i det samme satte russerne inn et angrep mot stillingene til troppen min. Jeg løp straks fremover. Da jeg var ca 50 meter vekk ekspoderte det en "Baumkrepierer" der hvor vi hadde stått. Jeg hørte at noen karene ropte: "Sani, Sani!" men jeg måtte bare se å komme frem, for folkene mine var allerede i nærkamp med russerne. Situasjonen så helt håpløs ut. Jeg rev til meg et mg. og bad karen som hadde hatt det å hente et reservelag som lå i beredskap ved kp. stabskvarteret. Han kom tilbake og fortalte at karene var vekk. Våpnene lå igjen, og han hadde snappet med seg et mg. Jeg ga ordre om at hver fikk redde seg som best han kunne. Så ga jeg kommandoen til en tysk sersjant, mens jeg selv forsøkte å komme tilbake til stabskvarteret. Her hadde vi en radiomann, og jeg hadde tenkt jeg skulle få forbindelse til bataljonen. Men da jeg kom dit var det fullt opp av russere der. Jeg tømte maskinpistolen min mot dem, for om mulig å få et lite pusterom. Så løp jeg som jeg hadde lært det på kaserne tusenvis av ganger: ned og opp, hit og dit, og det lyktes virkelig. Russerne skjøt, men jeg kom meg helskinnet gjennom. Mens jeg løp gikk tankene mine til de der hjemme, mine foreldre og særlig til min mor, slik som jeg hadde hørt andre fortelle om når de var "hardt ute". Hadde jeg blitt såret hadde jeg brukt det siste skuddet til meg selv. Selv idag står denne hendelsen lys levende for meg.

Jeg fant restene av kompaniet, og senere fikk vi forbindelse med btl. kommandøren. Sammen med det vi hadde gikk vi til motangrep. Vi fikk kastet det russiske infanteriet tilbake, og kjempet oss frem til et sandtak. Her kom vi under heftig ild, så alle som stakk hodet frem trakk på seg ilden. Jeg måtte igjen overta kompaniet. Den 17. hadde vi vært 65 mann, nå var det 18 mann igjen.

Jeg fikk vite at det foran oss, inne i noen busker, lå en fremskutt ildleder fra artilleriet. Jeg tok med meg 3 mann for å gi ham dekning, og

sammen ledet vi ilden fra artilleriet. Jeg beundret den unge karen som ufortrødent gjorde sin jobb her fremme. Russerne var blitt oppmerksomme på oss, og panservern og pansere skjøt inn i krattet. Jeg ga ordre til at vi skulle trekke oss ut. Karene løp av-sted, men i det samme ble karen fra artilleriet hårdt såret. Radiøⁿ hans fikk jeg sendt med en av karene, selv tok jeg den sårede på nakken. Vi fikk ham i deknir^g og sørget for at han ble sendt bakover. Kort tid etter, kl. 18.30 den 20. april, ble jeg selv såret i venstre hånd av granatsplinter. Jeg ble straks forbundet. ~~Dette var et hold~~ for pulsåren var overskåret.

I mellemtiden var bataljonsadjutanten, en løytnant kommet frem. Han overtok kompaniet. Kort før hadde jeg gitt ordre om tilkaketrekking, da det var det rene selvmord å bli her lenger. ^{fra Maxdorf} Russerne skjøt rett inn i vår flanke over fra Maxdorf.

Jeg meldte fra til btl. kommandøren og herfra ble jeg med motorsykelordonansen tilbake til regimentet. Rgt. adjutanten hadde bedt meg melde fra til Oberstltⁿ. Scheibe. Dette viste seg å være av liten interesse. Rgt. 48. "General Seyfardt" skulle samme dag trekkes tilbake for å være med i forsvaret av selve Berlin.

Det hadde vært 3 blodige dager. De værste siden vår ~~inn~~innsats i Kurland. Jeg var den siste av 10 danske, norske og en svensk offiser. 6 av dem var falt, de 4 andre hårdt såret. Det var unge offiserer som kort før jul i 1944 hadde forlatt troppeøvelsesplassen "Kienschlag". Optimistiske og inspirert av en felles europeisk ånd og et kameratskap som hadde utviklet seg under 1 års opphold på offiserskolen.

Det var bittert for meg, en 19 år gammel gutt, å skulle si farvel~~X~~ til fronten på denne måten. Jeg viste jo at det ikke ville bli noe å komme tilbake til. Fornedrende var også reisen gjennom Berlin den 22. april. Jeg forsøkte å komme med U.banen, men det var umulig. Flykningene slåss om å komme på togene. Jeg forsøkte med spurvogn, betalte ~~segar~~ halv pris som vanlig for soldater, men da vi hadde kjørt et stykke ropte konduktøren: "Alle aussteigen!". Jeg spurte hvorfor dette, og han sa at her skyter russerne med artilleri. E⁵fter en del forskjellige tildragelser ble jeg overført til sykehus i Danmark den 25. april. Den 6. mai 1945 ble jeg satt inn i fengsel sammen med andre "landsforrædere".